

Toelichting op balans per 31-12-2023

Maastricht, juni '24

Vaste activa

Vaste activa

Op de activazijde (linkerkant) van de balans staan de provinciale bezittingen. Het geeft op 31-12-2023 een momentopname van de waarde van onze gronden, panden, machines, auto's, voorraden, vorderingen en geld, zoals aandelen, uitstaande gelden of liquide middelen. Het zijn bezittingen die voor een periode van langer dan één jaar zijn vastgelegd en waarbij normaal gesproken geen grote waardeveranderingen worden verwacht. De waarde ontwikkelt zich op basis van nieuwe investeringen, desinvesteringen, bijdragen van derden, afwaarderingen en reguliere afschrijvingen. Bij desinvesteringen worden investeringen van de balans gehaald door het buitengebruik stellen of verkoop van een actief. De wijze van afschrijving is gebaseerd op de financiële verordening 2023 en is ook terug te vinden in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling, zoals opgenomen in deze jaarrekening.

De bezittingen zijn te onderscheiden in twee posten:

1. Vaste activa, bestaande uit immateriële -, materiële en financieel vaste activa;
2. Vlottende activa, bestaande uit voorraden, uitzettingen, liquide middelen en overlopende activa.

De totale waarde aan bezit ultimo 2023 is bijna € 2,19 miljard. Daarmee stijgt ons bezit met € 0,03 mln. ten opzichte van 2022 (€ 2,16 miljard). Dit betreft voornamelijk onze vaste activa. Deze stijgen van € 1,82 miljard naar € 1,90 miljard. Deze stijging betreft met name de stijging van financieel vaste activa.

Onderstaande toelichtingen op de diverse balansposten geven inzicht in deze stijging.

Immateriële vaste activa - totaaloverzicht

Immateriële vaste activa zijn activa die niet tastbaar zijn. Investeren betekent in financiële zin dat wij vermogen vastleggen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. In deze categorie zijn dat investeringen die de Provincie doet waar geen bezittingen tegenover staan, zoals de kosten van onderzoek en ontwikkeling voor mogelijke investeringen. Daarnaast zijn hier investeringen in activa van derden opgenomen. Onderstaand treft u de toelichting op de balans van deze posten op hoofdlijnen. Hieruit blijkt een toename van € 12,53 mln. waarbij de balanswaarde is gestegen van € 69,03 mln. naar € 81,56 mln. Dit is vooral het gevolg van investeringen in spoorinfra (bijdrage aan activa in eigendom van derden).

€ x 1.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	13	37
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	81.550	68.997
	81.564	69.034

Immateriële vaste activa - verloopoverzicht

Onderstaande tabel specificeert het verloop van deze posten en geeft daarmee inzicht in de ontwikkeling van de balanspositie van immateriële vaste activa.

Toelichting op balans per 31-12-2023

€ x 1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings 2023	Desinvesteringen 2023	Afschrijvingen 2023	Bijdragen van derden 2023	Afwaarderingen 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief	37	0	0	23	0	0	13
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	68.997	19.714	0	2.595	4.567	0	81.550
	69.034	19.714	0	2.618	4.567	0	81.564

Bijdrage Tram Maastricht Hasselt

Zoals vermeld in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling bestaat het risico dat het project Tram Maastricht Hasselt zal worden afgeboekt. De huidige boekwaarde bedraagt € 6,13 mln. en is verantwoord onder de post "Bijdragen in activa in eigendom van derden". Over de precieze impact bestaat op dit moment nog geen duidelijkheid. Het is afhankelijk van de betrokken partijen of er overeenstemming wordt bereikt over de terugbetaling van betaalde kosten.

Immateriële vaste activa - belangrijkste investeringen in bijdragen aan activa van derden

De grootste post betreft de investeringen in bijdragen van derden. Onderstaande tabel specificeert deze verder.

€ x 1.000

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
Investerings			
Railagenda Electrificatie Maaslijn	225.030	3.184	25.885
Stationsomgeving Beek-Elsloo	5.583	5.278	5.278
Overwegproject Vierpaardjes Venlo	18.500	7.500	14.500
Spoorverdubbeling Heerlen-Landgraaf	68.140	3.473	35.615
Overig	10.900	280	937
	328.154	19.714	82.215

Materiële vaste activa - totaaloverzicht

Materiële vaste activa zijn investeringen waarin geld langer dan een jaar wordt vastgelegd, zoals grond, gebouwen etc. Investeren betekent in financiële zin dat wij vermogen vastleggen in objecten waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt. Investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen. Iets dat te koop c.q. te verkopen is,

Toelichting op balans per 31-12-2023

maakt het nog niet “verhandelbaar”. Verkeersvoorzieningen (bijvoorbeeld verkeerslichten) worden gekwalificeerd als ‘inrichting van de openbare ruimte’ en zijn vergelijkbaar met straatverlichting, afvalbakken, bankjes, speeltoestellen etc. Al deze goederen leveren geen geld op, maar hebben een maatschappelijk nut en zijn derhalve investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De boekwaarde ultimo 2023 is per saldo met € 2,69 mln. gedaald. Dit is met name het gevolg van reguliere afschrijvingen.

€ x 1.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Investerings met een economisch nut	34.910	38.680
Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	N.v.t.	N.v.t.
Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut	315.651	312.810
In erfpacht uitgegeven gronden	39.251	41.016
	389.812	392.506

Materiële vaste activa - investeringen met economisch nut

De investeringen met economisch nut zijn opgebouwd uit onderstaande posten. De boekwaarde van investeringen met economisch nut zijn met € 3,77 mln. gedaald.

€ x 1.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	894	910
Woonruimten	12	13
Bedrijfsgebouwen	31.027	34.235
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	101	134
Vervoermiddelen	14	21
Machines, apparaten en installaties	1.157	1.536
Overige materiële vaste activa	1.705	1.831
	34.910	38.680

Materiële vaste activa - verloopoverzicht investeringen met economisch nut

Onderstaande tabel specificeert het verloop van deze posten en geeft daarmee inzicht in de ontwikkeling van de balanspositie van de investeringen met economisch nut. De boekwaarde daalt van € 38,68 mln. naar € 34,91 mln. De daling in boekwaarde is met name het gevolg van reguliere afschrijvingen.

€ x 1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings 2023	Desinvesteringen 2023	Afschrijvingen 2023	Bijdragen van derden 2023	Afwaarderingen 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Grond en terreinen	910	0	0	16	0	0	894
Woonruimten	13	0	0	1	0	0	12
Bedrijfsgebouwen	34.235	0	0	3.208	0	0	31.027
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	134	0	0	34	0	0	101
Vervoermiddelen	21	0	0	7	0	0	14
Machines, apparaten en installaties	1.536	169	0	547	0	0	1.157
Overige materiële vaste activa	1.831	417	0	589	-46	0	1.705
	38.680	585	0	4.402	-46	0	34.910

Materiële vaste activa - investeringen met maatschappelijk nut

Er wordt bij de investeringen met maatschappelijk nut geen onderscheid gemaakt in investeringen van voor 2017 en vanaf 2017 als gevolg van wijzigingen in de BBV, omdat investeringen van voor 2017 waarbij sprake was van inzet van reserves ultimo 2016 geen boekwaarde meer hadden.

De investeringen met maatschappelijk nut zijn opgebouwd uit onderstaande posten. Hieruit blijkt per saldo een stijging van € 2,84 mln. De balanswaarde van deze post is daarmee gestegen van € 312,81 mln. naar € 316,65 mln.

€ x 1.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Gronden en terreinen	5.391	34.267
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	295.938	264.889
Machines, apparaten, installaties	12.201	11.429
Overige materiële vaste activa	2.121	2.225
	315.651	312.810

Materiële vaste activa - verloopoverzicht investeringen met maatschappelijk nut

Onderstaande tabel specificeert het verloop van deze posten en geeft daarmee inzicht in de ontwikkeling van de balanspositie van investeringen met maatschappelijk nut. De stijging van de boekwaarde (€ 2,84 mln.) van € 312,81 mln. naar € 315,65 mln. is vooral het gevolg van investeringen in de provinciale infrastructuur. Uit de tabel blijkt ook de afwaardering van 27,25 mln. Dit betreft gronden in het majeure

project Ooijen Wanssum ter grootte van € 27,25 mln. Deze last komt ook terug in de exploitatierekening bij programma 4 en wordt volledig gedekt uit de daarvoor bestemde reserve.

€ x 1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Investerings 2023	Desinvesterings 2023	Afschrijvingen 2023	Bijdragen van derden 2023	Afwaarderingen 2023	Boekwaarde 31-12-2023
Gronden en terreinen	34.267	15	1.639	0	0	27.252	5.391
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	264.889	42.706	89	9.160	2.407	0	295.938
Machines, apparaten, installaties	11.429	2.254	0	1.193	288	0	12.201
Overige materiële vaste activa	2.225	320	0	324	101	0	2.121
	312.810	45.294	1.728	10.677	2.796	27.252	315.651

Materiële vaste activa - belangrijkste investeringen met maatschappelijk nut

Onderstaand overzicht specificeert de belangrijkste investeringen met maatschappelijk nut. Uit de tabel blijkt dat er meer is besteed dan initieel begroot bij OMOP-verhardingen. Het budget voor OMOP-verhardingen maakt onderdeel uit van de jaarlijkse vervangingsinvesteringen. Binnen deze investeringen wordt tussen de diverse posten geherprioriteerd binnen het totale investeringsprogramma van het programma mobiliteit en daarmee blijven ze op totaalniveau binnen de gestelde kaders.

€ x 1.000

	Beschikbaar gesteld krediet	Werkelijk besteed in 2023	Cumulatief besteed t/m 2023
OMOP verhardingen	11.617	10.612	15.049
N271 Fietspaden Plasmolen Mook (MIP 2015)	11.100	8.090	9.083
N281 Rehabilitatie 4-baans gedeelte gem. Heerlen	22.418	5.153	5.499
Parkstadroute	12.500	4.935	5.158
	57.635	28.790	34.789
Overig	920.234	16.504	484.034
	977.868	45.294	518.823

Materiële vaste activa - in erfpacht uitgegeven gronden

Door middel van erfpacht geeft de Provincie derden de bevoegdheid om gronden in bezit van de Provincie te houden en te gebruiken. De Provincie ontvangt hiervoor een vergoeding (erfpachtcanon). Deze wordt als baat in de exploitatie verantwoord. Onderstaand de specificatie van de in erfpacht uitgegeven

Toelichting op balans per 31-12-2023

gronden. Hieruit blijkt de daling van € 1,77 mln. als gevolg van grondverkoop. Hierdoor is de waarde van onze grondposities gedaald van € 41,02 mln. naar € 39,25 mln.

€ x 1.000

Erfpacht	Boekwaarde per 31-12-2022	Investerings	Desinvesterings	Boekwaarde per 31-12-2023
Erfpacht Organic Nutrition	3.750	0	0	3.750
Erfpacht Watersley	2.500	0	0	2.500
Erfpachtgronden vm Andeno terrein Venlo	1.765	0	1.765	0
Erfpachtgronden Haven Wanssum	7.890	0	0	7.890
Erfpacht gronden tuinbouwgebied Siberië	11.045	0	0	11.045
Erfpacht railterminal Tradeport Noord	14.066	0	0	14.066
Totaal	41.016	0	1.765	39.251

Financiële vaste activa - verloopoverzicht

Financieel vaste activa betreffen geldleningen en kapitaalverstrekkingen aan derden. Hieronder vallen de uitgeleende gelden aan derden en kapitaalverstrekkingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer dan een jaar. Rentetypische looptijd betekent dat de rente is vastgelegd voor een bepaalde tijd (looptijd van de uitgeleende gelden).

Deze financiële vaste activa zijn een belangrijke post voor de Provincie en het achterliggende beleid wordt gevormd door Sturing in Samenwerking 3.0.

Uit de balans blijkt een toename van de boekwaarde van bijna € 1,36 miljard naar ruim € 1,43 miljard. Dit na diverse investeringen en desinvesteringen. Het is noodzakelijk om op basis van de waarderingen van de diverse deelnemingen over te gaan tot afwaardering. Hier is sprake van een duurzame waardevermindering van bijna € 4,88 mln. Deze afschrijvingen zijn onderdeel van de afschrijvingskosten in de provinciale exploitatierekening en worden gedekt uit de risicoreserve Financieel Instrumentarium Sturing in Samenwerking.

Het bedrag aan voorzieningen is niet gewijzigd ten opzichte van 2022 en bedraagt € 9,36 mln. Deze voorzieningen zijn nodig, omdat er een hoge mate van zekerheid is dat er verliesgevend posities zijn die wettelijk moeten worden gedekt. Het verlies is reeds genomen, er wacht nog met name een formele afhandeling. In de presentatie op de balans wordt daarmee de gepresenteerde balanswaarde lager om zo beter inzicht te geven in de waarde van de financieel vaste activa.

Het overzicht levert verder nog informatie over uitzettingen > 1 jaar. Dit betreft:

- uitzettingen in 's Rijks schatkist met een looptijd ≥ 1 jaar. Het betreft alle middelen die uit hoofde van de Wet Fido in 's Rijks schatkist worden aangehouden in de vorm van één of meerdere deposito's met een resterende looptijd van één jaar of langer;
- overige uitzettingen met een looptijd ≥ 1 jaar. Dit heeft betrekking op verhandelbare vorderingen aan toonder met een oorspronkelijke looptijd van meer dan één jaar. De houder van deze schuldtitle heeft geen eigendomsrechten op de emittent. Kort gezegd gaat het om risicomijdend verhandelbaar papier met een lange looptijd. Voorbeelden zijn obligaties en Medium Term Notes. Het gaat hier niet om langlopende leningen. Ook bezittingen aan effecten vallen hier niet onder.

€ x 1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Investeringen 2023	Desinvesteringen 2023	Afschrijvingen 2023	Afwaarderingen 2023	Boekwaarde 31-12-2023	Voorzieningen	Balanswaarde 31-12-2023
Financiële vaste activa								
<i>Kapitaalverstrekingen aan:</i>								
- deelnemingen	310.287	10.418	2.133	0	4.626	313.946	3.945	310.001
<i>Leningen u/g aan:</i>								
- openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet Fido	288.000	95.000	25.540	0	0	357.460	0	357.460
- woningbouwcorporaties	0	0	0	0	0	0	0	0
- deelnemingen	318.609	36.168	13.421	0	0	341.357	5.414	335.943
- overige verbonden partijen	1.250	3.862	0	0	0	5.112	0	5.112
Overige langlopende leningen u/g	224.072	55.495	24.141	0	250	255.176	0	255.176
Uitzettingen in s'Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	100.000	50.000	100.000	0	0	50.000	0	50.000
Overige uitzettingen > 1 jaar	122.833	0	2.993	0	0	119.839	0	119.839
	1.365.051	250.944	168.228	0	4.876	1.442.890	9.359	1.433.532

Financiële vaste activa - Kapitaalverstrekingen aan deelnemingen in 2023

Onderstaande tabel specificeert de kapitaalverstrekingen aan deelnemingen uit het verloopoverzicht van de financiële vaste activa in 2023. Deze post heeft betrekking op vorderingen die eigendomsrechten op vennootschappen vertegenwoordigen. Dergelijke vorderingen geven de houder recht op een aandeel in de winst alsmede in het netto vermogen in geval van liquidatie. Hier is sprake van risicodragende vorderingen. De waarde van de vordering en de vergoeding voor het beschikbaar gestelde vermogen staan niet contractueel vast, maar zijn afhankelijk van marktontwikkelingen. Dividenden die hieruit voortvloeien maken onderdeel uit van de exploitatie. In onderstaande tabel staan de kapitaalverstrekingen in 2023 aan deelnemingen gespecificeerd. Evenals de afwaarderingen op de diverse deelnemingen. Er zijn geen nieuwe voorzieningen getroffen.

Toelichting op balans per 31-12-2023

€ x 1.000

Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	Investerings	Desinvesterings	Afwaarderingen	Voorzieningen
Brightlands Venture Partners Fund IV (VP)	760	0	0	0
Provincie Limburg Aviation Valley Commandiet B.V. (VP)	1.316	0	0	0
Brightlands Agrifood Fund BV (VP)	644	0	0	0
Campus Vastgoed Greenport Venlo B.V. (VP)	995	0	995	0
Maastricht Health Campus BV (VP)	650	0	650	0
Chemelot Ventures B.V. (VP)	929	0	0	0
Campus Heerlen Management & Development B.V. (VP)	600	0	600	0
Chemelot Scientific Participations B.V (VP)	1.482	0	1.482	0
Limburg Business Development Fonds (LBDF) B.V (VP)	413	341	0	0
Limburg energie Fonds (LEF) B.V. (VP)	709	0	0	0
Chemelot Campus Vastgoed C.V. (VP)	1.021	0	0	0
Brightlands Campus Greenport Venlo B.V.	900	0	900	0
MKB-Leningenfonds (MKB-L) B.V. (VP)	0	1.792	0	0
	10.418	2.133	4.626	0

Financiële vaste activa - Leningen u/g aan deelnemingen in 2023

Onderstaande tabel specificeert de leningen u/g aan deelnemingen uit de verloopstaat van de financieel vaste activa in 2023. De leningen betreffen hier langlopende, niet-verhandelbare vorderingen die een oorspronkelijke looptijd hebben van meer dan één jaar, blijkend uit niet-verhandelbare documenten tussen leningnemer en de Provincie. Kenmerken zijn: een onvoorwaardelijke schuld met aflossing op vaste vervaldata volgens een afgesproken aflossingsschema en een afgesproken rentevergoeding. De rentevergoedingen worden in de exploitatie verantwoord. Tot langlopende leningen behoren ook gestorte waarborgsommen. In onderstaande tabel staan de verstrekte leningen aan deelnemingen in 2023 gespecificeerd. Er zijn geen nieuwe voorzieningen getroffen.

€ x 1.000

Leningen u/g aan deelnemingen	Investerings	Desinvesterings	Afwaarderingen	Voorzieningen
WML N.V. (F)	0	10.000	0	0
Provincie Limburg Commandiet B.V. (F)	968	0	0	0
Maastricht Aachen Airport Beheer&Infrastructuur - baanonderhoud (F)	35.200	0	0	0
Geldlening Campus Heerlen Huisvesting BV	0	207	0	0
Maastricht Aachen Airport Beheer&Infrastructuur	0	64	0	0
LHB B.V. (F)	0	3.150	0	0
	36.168	13.421	0	0

Financiële vaste activa - Overige langlopende leningen u/g in 2023

Toelichting op balans per 31-12-2023

Onderstaande tabel specificeert de overige langlopende leningen u/g uit de verloopstaat van de financieel vaste activa. Net als bij de leningen aan deelnemingen gaat het hier ook om langlopende, niet-verhandelbare vorderingen die een oorspronkelijke looptijd hebben van meer dan één jaar. Onderstaand de specificatie van de verstrekte leningen in 2023. Er zijn geen nieuwe voorzieningen getroffen.

€ x 1.000

Overige langlopende leningen u/g	Investerings	Desinvesterings	Afwaarderingen	Voorzieningen
Watersley Development B.V. (F)	245	0	0	0
Medace B.V. (F)	113	0	0	0
SVn Stimuleringsleningen Duurzaam Thuis (F)	40.137	16.591	0	0
Startersleningen voor huiseigenaren (F)	15.000	0	0	0
Geldlening Block Materials BV (F)	0	24	0	0
R.K.S.V. Groene Ster (F)	0	1	0	0
Football Club Hoensbroek (F)	0	1	0	0
Hockey Club Nova (F)	0	2	0	0
Stichting Beringe Buiten (F)	0	15	0	0
Coöperatie Gedeelde Weelde B.A. (F)	0	4	0	0
Toverland Holding B.V. - 2017 Fase 5 (F)	0	228	0	0
Stichting Plattelandshoés (F)	0	15	0	0
Maestro B.V. Zon-PTC BV(F)	0	5.000	0	0
Toverland Holding B.V. - 2015 Senior (F)	0	150	0	0
Toverland Holding B.V. - 2015 Achtergesteld (F)	0	150	0	0
St. Zuid-Limburgse Stoomtrein Maatschappij ZLSM (F)	0	17	0	0
Stichting Happiness (F)	0	7	0	0
Stichting WoonZorg Elisabeth Stift (F)	0	10	0	0
Coöperatie Natuurrijk Limburg U.A. (F)	0	542	0	0
Compartiment 1A Transitiefonds Limb. Woningmarkt F	0	34	0	0
Stichting Kasteel Groot Buggenum - 2 (F)	0	100	0	0
HAS Opleidingen (F)	0	1.250	0	0
Enci	0	0	250	0
	55.495	24.141	250	0

Flottende activa

Flottende activa

Flottende activa kenmerken zich door dat deze investeringen normaliter binnen een jaar weer in geld worden omgezet, zoals voorraden, kortlopende vorderingen en liquide middelen. De waarde hiervan kan jaarlijks sterk fluctueren. Bijvoorbeeld bij activa grondexploitaties, die (deels) afgerond en verkocht worden, of waarin geïnvesteerd wordt door de Provincie.

De waarde van de vlottende activa is gedaald van € 346,46 mln. naar € 282,70 mln. Een daling van € 86,76 mln.

Vorraden - totaaloverzicht

De balanswaarde van de voorraden verschilt van de boekwaardes, omdat voorzieningen hierop in mindering worden gebracht. De totale voorraadpost op de balans bedraagt minus € 0,71 mln. Dit betreft:

- de balanspost Onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie bedraagt ultimo 2023 minus € 12,16 mln. en bestaat uit:
 - de balanswaarde van de bouwgronden in exploitatie van € 0,44 mln. De boekwaarde ultimo 2023 bedraagt echter € 9,84 mln. Het verschil bedraagt € 10,28 en betreft de voorziening die in het verleden is getroffen voor het project Laerbroeck;
 - De ontwikkelopgave Natuur min € 11,71 mln. De negatieve waarde is ontstaan door voorschotten van het Rijk op het project, maar zal op termijn naar een nulsaldo ontwikkelen.
- de balanspost Gereed Product ter grootte van € 11,45 mln. Deze bestaat uit:
 - overige grondvoorraden € 11,40 mln.;
 - handelsgoederen € 0,05 mln.

De boekwaarde van de voorraden is van 2022 naar 2023 toegenomen met € 0,91 mln. Met name door de ontwikkelopgave Natuur.

€ x 1.000

	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Vorraden		
Onderhanden werk (inclusief in exploitatie genomen bouwgronden)	9.837	9.800
Onderhanden werk ontwikkelopgave natuur	-11.711	-12.642
Gereed product en handelsgoederen overige grondvoorraden	11.397	11.467
Gereed product en handelsgoederen overige (representatie)	52	41
Totaal	9.575	8.666

Vorraden - overige grondvoorraden

De boekwaarde is met € 0,07 mln. afgenomen door verkopen van gronden.

Overige grondvoorraden	Boekwaarde per 31-12-2022	Balansverschuiving	Investeringen	Desinvesteringen	Naar gronden in exploitatie of overige gronden	Boekwaarde per 31-12-2023	Voorzieningen	Balanswaarde per 31-12-2023
Californië II	7.030	282	0	0	0	7.312	0	7.312
Ruilgronden/anticiperende aankopen	4.438	-282	0	70	0	4.086	0	4.086
Totaal	11.467	0	0	70	0	11.397	0	11.397

Voorraden - in exploitatie genomen bouwgronden

Bouwgrondexploitaties zijn activiteiten waarbij ruwe onbebouwde gronden worden omgevormd tot aanverden te verkopen dan wel in erfpacht uit te geven bouwterreinen. De voorziening voor project BIE IPS/Yard Overname grondexploitatie ad € 3,7 mln. is in lijn met het BBV gepresenteerd op de creditzijde van de balans onder de voorzieningen. Zoals ook uit de paragraaf grondbeleid blijkt, verwachten wij geen voor- of nadelig eindresultaat op deze projecten.

€ x 1.000

In exploitatie genomen bouwgronden	Boekwaarde per 31-12-2022	Balansverschuiving	Boekwaarde 1-1-2023	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2023	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde per 31-12-2023	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Winstuitname	Geraamde eindresultaat
Laerbroeck	12.694	0	12.694	0	0	12.694	10.281	2.413	0	0	0	2.413
Project BIE IPS/YARD Overname grondexploitatie	-2.894	0	-2.894	37	0	-2.857	0	-2.857	0	2.857	0	0
Totaal	9.800	0	9.800	37	0	9.837	10.281	-444	0	2.857	0	2.413

Voorraden - onderhanden werk ontwikkelopgave natuur

Onderhanden werk betreft gronden buiten bestemmingsplannen, herinrichting van locaties of terreinen. Dit geldt voor de realisatie van de ontwikkelopgave Natuur. Onderstaande tabel specificeert de financiële stand van zaken met betrekking tot realisatie van deze opgave. Van het totale gevoteerde krediet van € 181,17 is inmiddels € 126,21 mln. besteed. De negatieve boekwaarde ultimo boekjaar is veroorzaakt

Toelichting op balans per 31-12-2023

doordat er op dit moment meer inkomsten dan uitgaven op het project zijn gerealiseerd. Wij verwachten nog € 54,96 mln. te spenderen en ontvangen daarbij nog € 43,25 mln. aan projectinkomsten. Resultierend in een geraamd eindresultaat van € 0. Het project loopt daarbij tot en met 2027.

x € 1.000

Onderhanden werkt	Boekwaarde per 31-12-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Boekwaarde per 31-12-2023	Nog te maken kosten	Nog te verwachten opbrengsten	Geraamd eindresultaat
Ontwikkelopgave Natuur	-12.642	8.754	-7.823	-11.711	54.964	43.253	0
Totaal	-12.642	8.754	-7.823	-11.711	54.964	43.253	0

Uitzettingen met looptijd < 1 jaar

Dit heeft betrekking op verhandelbare vorderingen aan toonder met een oorspronkelijke looptijd van meer dan één jaar. De houder van deze schuldtitle heeft geen eigendomsrechten op de emittent. Kort gezegd gaat het om risicomijdend verhandelbaar papier met een lange looptijd. Voorbeelden zijn obligaties en Medium Term Notes.

In relatie tot het schatkistbankieren vermelden wij dat het drempelbedrag waarover verantwoording wordt afgelegd en dat door de Provincie buiten de schatkist van het Rijk wordt aangehouden zeer beperkt van omvang is en gericht is op kleine transacties. Meer hierover in de paragraaf financiering.

Ook bij deze post is er sprake van een verschil in presentatie op de balans en de boekwaarde, omdat de voorziening oninbaarheid in mindering wordt gebracht op de boekwaarde.

x €1.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Voorziening oninbaarheid	Balanswaarde 31-12-2023	Balanswaarde 31-12-2022
Vorderingen op openbare lichamen	24.675	0	24.675	17.365
Verstrekte geldleningen aan openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden	0	0	0	81.000
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	0	0	0	181.671
Rekening-Courantverhouding met het Rijk	158.348	0	158.348	0
Rekening-Courantverhouding met het niet-financiële instellingen	19.690	0	19.690	21.420
Overige vorderingen	16.372	10.938	5.434	4.998
Totaal	219.085	10.938	208.147	306.454

Liquide middelen - totaaloverzicht

Toelichting op balans per 31-12-2023

Liquide middelen zijn bank- en kassaldi.

€ x 1.000

	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Banksaldi	33	23
Totaal	33	23

Liquide middelen - specificatie

€ x 1.000

	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Bank RABO	33	23
Totaal	33	23

Overlopende activa - totaaloverzicht

Dit betreft bijvoorbeeld vooruitbetaalde bedragen, evenals de nog te ontvangen bijdragen van derden en andere overheidslichamen. Deze post is gestegen van € 41,60 mln. naar € 74,23 mln.

€ x 1.000

Overlopende activa	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
De van de EU en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:		
- Europese overheidslichamen	0	20
- Het Rijk	4.026	3.902
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:	70.198	37.677
Totaal	74.225	41.598

Overlopende activa - specificatie EU en Nederlandse overheidslichamen

€ x 1.000

De van de EU en Nederlandse overheidslichamen te ontvangen voorschotbedragen die ontstaan door voorfinanciering op uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel:	Saldo 31-12-2022	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo 31-12-2023
<i>Europese overheidslichamen:</i>				
<i>Europese bijdrage DigitalDEConstruction</i>	20	0	20	0
<i>Europese bijdrage Wildlife Economy</i>	0	43	43	0
	20	43	63	0
<i>Het Rijk</i>				
<i>Rijksbijdrage regeling MKB Innovatiestimulering Topsectoren</i>	250	0	250	0
<i>Rijksbijdrage vervoersprestatie Maaslijn 2021</i>	1.807	0	1.807	0
<i>Rijksbijdrage vervoersprestatie Maaslijn 2022</i>	1.835	0	1.835	0
<i>Rijksbijdrage BOSA bedrijventerreinen</i>	10	110	119	0
<i>Rijksbijdrage vervoersprestatie Maaslijn 2023</i>	0	1.835	0	1.835
<i>Rijksbijdrage versterking havenvoorziening</i>	0	250	0	250
<i>Rijksbijdrage beschikbaarheid regio ov-consessies 2022</i>	0	78	0	78
<i>Regionale Uitvoer aanpak piekbelasting</i>	0	300	0	300
<i>Rijksbijdrage voorbereidingskosten landelijk gebied versnellingsvoorstellen</i>	0	1.563	0	1.563
	3.902	4.136	4.012	4.026
Totaal	3.921	4.179	4.074	4.026

Overlopende activa - specificatie overig

€ x 1.000

Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen:	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Declareren bij derden	53	46
Rente	15.547	9.057
Opcenten motorrijtuigenbelasting	9.521	9.535
Bijdrage grondwaterbeschermingsgebied	861	861
Rente uitkering Chemelot Campus Vastgoed CV	1.699	0
Nog te factureren aanslagen grondwaterbelasting 2023	1.052	0
Nog te factureren aanslagen grondwaterbelasting 2022	0	1.011
Elena subsidie	1.022	680
Gebruikersvergoeding spoorweg en opstallen ZLSM	259	259
Archeologische kosten Maaspark Well	214	214
Vooruitbetaalde bedragen inzake subsidies	33.878	12.058
Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	6.094	3.956
Totaal	70.198	37.677

Toelichting op balans per 31-12-2023

Vaste passiva

Vaste passiva

De passivazijde van de balans (rechterzijde) geeft inzicht hoe onze bezittingen zijn gefinancierd. Dit kan door:

1. vaste passiva, bestaande uit eigen vermogen, voorzieningen en vaste schulden;
2. vlottende passiva, bestaande uit kortlopende schulden en overlopende passiva.

Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en jaarrekeningresultaat. Het vreemd vermogen bestaat uit voorzieningen en schulden.

De totale passivazijde is gelijk aan de activazijde en bedraagt € 2,19 miljard. Daarmee stijgt de wijze van financiering eveneens met € 0,02 miljard (afgerond) ten opzichte van 2022 (€ 2,16 miljard).

Eigen vermogen en jaarresultaat - totaaloverzicht

Het Eigen vermogen bestaat uit de provinciale reserves en het gerealiseerde resultaat. Op de balans is deze indeling terug te vinden. Een bestemmingsreserve is een reserve waaraan Provinciale Staten een bepaalde bestemming heeft gegeven.

Het eigen vermogen is ultimo boekjaar gestegen van € 1,65 miljard naar € 1,67 miljard. Wij merken op dat dit een tijdelijk effect is. Zo bestaat de algemene reserve uit dekkingsmiddelen voor overboekingsvoorstellen en zal deze vermogenscomponent dalen. Daarnaast is ultimo boekjaar bij de presentatie van de balans nog geen bestemming gegeven aan het gerealiseerde resultaat.

€ x 1.000

	Boekwaarde 31-12-2023	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene Reserve	106.100	73.118
Bestemmingsreserves	1.453.888	1.451.318
Gerealiseerde resultaat	110.143	129.002
Totaal	1.670.131	1.653.438

Verloopoverzicht - reserves

Onderstaand het verloopoverzicht van de reserves. Naast de reguliere toevoegingen en onttrekkingen die worden toegelicht in de exploitatierekening is in onderstaande tabel ook de bestemming van het resultaat van de jaarstukken 2022 terug te vinden. Ook is een verbijzondering te zien van vermindering ter dekking van afschrijvingen. Deze verminderingen gaan voornamelijk ten laste van zogenaamde bruteringsreserves. Dit zijn reserves die speciaal zijn ingesteld om toekomstige kapitaallasten te dekken, waarbij de hoogte is afgestemd met de restant afschrijvingen gedurende de hele looptijd.

€ x 1.000

	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoegingen	Onttrekkingen	Bestemming resultaat vorig boekjaar	Vermindering ter dekking van afschrijvingen	Boekwaarde 31-12-2023
Algemene reserve						
Algemene reserve (egalisatie)	73.118	119.061	153.124	67.045	0	106.100
Subtotaal algemene reserve	73.118	119.061	153.124	67.045	0	106.100
Vrij aanwendbaar						
Reserve Knelpunten Economisch Beleid	2.911	939	0	0	0	3.850
Egalisatiereserve Gladheidsbestrijding	381	0	381	0	0	0
Subtotaal vrij aanwendbaar	3.291	939	381	0	0	3.850
Gebonden						
Reserve Immunisatie	976.635	0	21.500	2.274	0	957.409
Risicoreserve Financieel Instrumentarium Sturing in Samenwerking	95.915	17.652	4.876	9.723	0	118.414
Bestemmingsreserve Overdracht Napoleonsweg	1.967	0	1.967	0	0	0
Bestemmingsreserve Realisatie N280	115.120	3.584	0	0	1.056	117.648
Bestemmingsreserve ZSLM	41	34	6	0	0	68
Reserve Campusorganisatie Chemelot	2.054	0	2.026	0	0	28
Bestemmingsreserve NEDAB Luchthaven MAA	276	3.648	3.925	0	0	0
Bestemmingsreserve Transitiefonds	3.233	0	488	0	0	2.745
Reserve Grondwaterbeheer	873	0	113	0	0	760
Bruteringsreserve Limburgs Museum	1.659	0	0	0	187	1.472
Reserve bruteringsreserve Creative City Limburg	9.181	0	0	0	706	8.475
Reserve bruteringsreserve Duurzaamheid Provinciale Gebouwen	904	89	0	0	200	793
Egalisatiereserve DU-uitkering Bedrijventerreinen	424	0	37	0	0	387
Reserve DU-uitkering Bodemsanering	5.509	0	326	0	0	5.184
Reserve Waterveiligheid Limburg	0	0	0	49.960	0	49.960
Reserve Stikstof & Natura 2000	37.603	1.589	4.593	0	0	34.599

Toelichting op balans per 31-12-2023

Reserve Natuur	10.631	0	1.285	0	0	9.346
Reserve DU-uitkering Gebiedsontw. Ooijen-Wanssum	38.568	0	27.823	0	0	10.744
Reserve DU-uitkering Na-ijlende effecten mijnbouw	1.520	0	580	0	0	940
Reserve Bereikbaarheidsmiddelen	46.645	0	10.942	0	0	35.703
Reserve aandelentransactie LIOF	3.584	0	490	0	0	3.094
Reserve DU Zoetwatermaatregelen	643	0	641	0	0	2
Bruteringsreserve VDL Nedcar	50.753	300	0	0	76	50.976
Reserve DU Regiodeal Parkstad	1.774	0	1.752	0	0	22
Bruteringsreserve N270 Ooijen- Wanssum	39.512	0	0	0	721	38.791
Reserve POB cao provincies	3.001	271	796	0	0	2.476
Subtotaal gebonden	1.448.026	27.167	84.167	61.957	2.947	1.450.038
Totaal bestemmingsreserves	1.451.318	28.107	84.547	61.957	2.947	1.453.888
Totaal	1.524.435	147.168	237.671	129.002	2.947	1.559.988

Toelichting reserves

Met behulp van onderstaande tabellen wordt de aard van elke reserve toegelicht, evenals het voedings- en bestedingsplan. Voor de specifieke toelichtingen rondom de toevoegingen en onttrekkingen per begrotingsprogramma, verwijzen wij naar de financiële toelichtingen in de programmarealisatie.

Vrij aanwendbare reserves

Naam reserve	Reserve Knelpunten Economisch Beleid
Instellingsdatum PS-besluit	28 mei 2004 (beleidsnota reserves en voorzieningen 2004).
Doel van de reserve	Het wegnemen van knelpunten die zich voordoen bij acquisitie van nieuwe bedrijven naar Limburg. De reserve heeft ook een egaliserende functie voor het budget Knelpuntenfonds.
Voedingsplan	-
Bestedingsplan	De inzet van de reserve Knelpuntenfonds is gekoppeld aan wat bekend staat als de Knelpuntenregeling. Dit is een door de Europese Commissie goedgekeurde steunmaatregel. Binnen de kaders van de Knelpuntenregeling

	kan aan bedrijven of instellingen die zich in Limburg vestigen een financiële tegemoetkoming worden geleverd in de investeringen óf in de kosten van scholing.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Egalisatiereserve Gladheidsbestrijding
Instellingsdatum PS-besluit	28 mei 2004 (Beleidsnota reserves en voorzieningen 2004).
Doel van de reserve	Gelijkmatige belasting van de exploitatierekeningen met de kosten van de gladheidsbestrijding.
Voedingsplan	De onderuitputting op de begrote kosten wordt toegevoegd aan de reserve.
Bestedingsplan	De reserve wordt aangewend als dekking voor de overschrijding van de begrote kosten.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Gebonden bestemmingsreserves: Financiële reserves

Naam reserve	Immunisatiereserve *
Instellingsdatum PS-besluit	22 juni 2013 (Begrotingswijziging bij de Jaarstukken 2011).
Doel van de reserve	Inkomensfunctie, realiseren van een vaste jaarlijkse inkomstenbron uit beleggingen. Dekkingsbron voor majeure investeringen of opvangen van onverwachte tegenvallers.
Voedingsplan	Voordelige vrije deel van rekeningresultaten vloeien terug naar deze reserve.

Bestedingsplan	De reserve zal worden ingezet conform de bestedingsdoelen uit de begroting of het opvangen van onverwachte tegenvallers bij de jaarstukken.
Maximum omvang	€ 1.100.000.000
Rentetoevoeging	Nee

** Deze Immunisatiereserve zal na vaststelling van de Jaarstukken 2023 opgaan in de Algemene reserve in lijn met het besluit van de Programmabegroting 2024.*

Naam reserve	Risicoreserve Financieel instrumentarium Sturing in Samenwerking
Instellingsdatum PS-besluit	15 december 2017
Doel van de reserve	Afdekken van financiële risico's die ontstaan bij inzet van het financieringsinstrumentarium.
Voedingsplan	<p>Het uitgangspunt is dat de stortingen op basis van de risico-inschatting bij inzet van het financieringsinstrumentarium, plaatsvinden ten laste van de reguliere middelen. Onder reguliere middelen wordt in deze context begrepen de programmagelden, stelposten en vrij aanwendbare bestemmingsreserves.</p> <p>Toekomstige tekorten en overschotten in deze risicoreserve met betrekking tot Financieringen, Garantstellingen, verbonden partijen, grond- en vastgoedexploitaties en erfpacht worden in onderstaande volgorde gedekt of vallen vrij:</p> <ol style="list-style-type: none"> jaarrekeningresultaat: <ul style="list-style-type: none"> - inclusief rente opbrengsten; - inclusief bijzondere baten (bijvoorbeeld dividend); begrotingsruimte binnen de coalitieperiode; deel Immunisatiereserve boven de € 900 mln.; taakstellingen. <p>E.e.a. conform de Memorie van toelichting bij de Programmabegroting 2018.</p>
Bestedingsplan	Als een risico uit de gehele portefeuille van het financieringsinstrumentarium daadwerkelijk optreedt, wordt deze risicoreserve voor het bedrag van dit risico aangesproken.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Gebonden bestemmingsreserves rondom (Rail)infra en Provinciale Wegen

Naam reserve	Bestemmingsreserve Overdracht Napoleonsweg
Instellingsdatum PS-besluit	10 juli 2009 (Voortgangsrapportage 2009)
Doel van de reserve	Bijdrage in de kosten (de programmakosten, kapitaallasten en apparaatskosten) voor het beheer en onderhoud van de -van het Rijk overgenomen weg- de N273 (Napoleonsbaan).
Voedingsplan	Gerealiseerd.
Bestedingsplan	De besteding vindt plaats conform de looptijd van 15 jaar waar de hoogte van de afkoopsom op is gebaseerd.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Bestemmingsreserve Realisatie N280
Instellingsdatum PS-besluit	13 juni 2013 (Jaarstukken 2012)
Doel van de reserve	Financiële dekking investeringskosten infrastructuur N280.
Voedingsplan	Gerealiseerd.
Bestedingsplan	Op afroep beschikbaar voor het bestemde doel.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Bestemmingsreserve ZLSM
--------------	-------------------------

Instellingsdatum PS-besluit	25 oktober 2013
Doel van de reserve	Financiële dekking van investeringen opstellen en infrastructuur ZLSM.
Voedingsplan	Gerealiseerd.
Bestedingsplan	Directe afschrijvingen.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Overige gebonden bestemmingsreserves

Naam reserve	Reserve Campusorganisatie Chemelot
Instellingsdatum PS-besluit	11 februari 2011
Doel van de reserve	Doel van de reserve is de financiering van de provinciale bijdrage in de kosten van de activiteiten van de ontwikkelingsmaatschappij Chemelot. De kosten bedragen voor de 10-jaarlijkse periode (2012-2021) in totaal ca. € 45 mln. en worden gelijkelijk verdeeld over de 3 consortiumpartners (Provincie Limburg, DSM en UM/MUMC+).
Voedingsplan	Gerealiseerd.
Bestedingsplan	Inzet van de reserve vindt plaats in de periode 2012 t/m 2021 ter dekking van de jaarlijkse kosten van de ontwikkelingsmaatschappij. De bestedingen vinden nu nog in 2020 ad € 1 mln. en 2021 ad € 0,75 mln. plaats. De inzet van de middelen ad € 2.026.249 zal plaatsvinden in de periode 2020-2024.
Maximum omvang	€ 15.080.536
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Bestemmingsreserve NEDAB Luchthaven MAA
--------------	---

Instellingsdatum PS-besluit	16 mei 2014
Doel van de reserve	De reserve is bedoeld voor de dekking van de jaarlijkse kosten van Niet Economische Diensten van Algemeen Belang (b.v. security en brandweer) van de luchthaven Maastricht Aachen Airport.
Voedingsplan	Gerealiseerd.
Bestedingsplan	De reserve wordt jaarlijks aangesproken voor de werkelijke kosten van Niet Economische Diensten van Algemeen Belang (b.v. security en brandweer) van de luchthaven Maastricht Aachen Airport. Tot uiterlijk 30 juni 2024 kan de reserve worden aangesproken.
Maximum omvang	€ 30.000.000
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Bestemmingsreserve Transitiefonds
Instellingsdatum PS-besluit	7 februari 2014
Doel van de reserve	Financiële ondersteuning van initiatieven die een waardevolle en aantoonbare bijdrage leveren aan de transitie van de Limburgse Woningmarkt teneinde deze weer dusdanig in balans te krijgen dat de noodzakelijke dynamiek in de markt weer op gang wordt gebracht.
Voedingsplan	Egalisatie exploitatiebudgetten.
Bestedingsplan	De middeleninzet gebeurt conform de menukaart in het door Provinciale Staten vastgestelde uitvoeringskader "Sturing in Samenwerking 2.0". De besteding is onderverdeeld in een drietal componenten: 1a) borgstellingen en leningen (p.m.); 1b) subsidies € 6.000.000; 2) sloopfonds € 10.000.000.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Risicoreserve Grondexploitatie
--------------	--------------------------------

Instellingsdatum PS-besluit	17 februari 2006
Doel van de reserve	Met het aankopen en voorfinancieren van gronden zijn risico's gemoeid. Voor het opvangen van deze risico's is besloten om bij grondaankopen een risicoreserve te vormen.
Voedingsplan	Voor - of nadelige resultaten van de grondexploitatie in de toekomst worden ten gunste, respectievelijk ten laste van deze risicoreserve verantwoord.
Bestedingsplan	Zie voedingsplan.
Maximum omvang	Wordt jaarlijks gerelateerd aan de vereiste weerstandscapaciteit.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve Grondwaterbeheer
Instellingsdatum PS-besluit	3 juli 1998 (bij vaststelling jaarrekening 1997)
Doel van de reserve	Provinciale Staten zijn sinds 1997 op basis van de Grondwaterwet bevoegd bij wijze van provinciale belasting een heffing in te stellen wegens het onttrekken van grondwater, ter bestrijding van de ten laste van de Provincie komende kosten van maatregelen, direct verband houdende met het voorkomen en tegengaan van nadelige gevolgen van de onttrekking en infiltraties, voor zover deze kosten niet voor rekening van de vergunninghouder gebracht worden. Voor het opvangen van mee- en tegenvallers in de opbrengsten grondwaterbelasting is een egalisatiereserve ingesteld.
Voedingsplan	Meevallers in de opbrengsten van de grondwaterbelasting.
Bestedingsplan	Tegenvallers in de opbrengsten van de grondwaterbelasting.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Bruteringsreserve Limburgs Museum
Instellingsdatum PS-besluit	11 februari 2011
Doel van de reserve	Doel van deze gebonden bestemmingsreserve is dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van door Provinciale Staten aangewezen investeringen die geactiveerd moeten worden.
Voedingsplan	Gerealiseerd.
Bestedingsplan	De reserve wordt gedurende de afschrijvingstermijn jaarlijks aangewend ter dekking van de afschrijvingslasten van de daartoe specifiek aangewezen provinciale investeringen.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve bruting Creative City Limburg
Instellingsdatum PS-besluit	7 februari 2014 (Structuurversterkende projecten)
Doel van de reserve	Deze 'gebonden' bestemmingsreserve is bedoeld voor de dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van de provinciale investering in het Creative City Limburg in Kerkrade.
Voedingsplan	Gerealiseerd.
Bestedingsplan	De reserve wordt ingaande 2015 jaarlijks aangewend ter dekking van de afschrijvingslasten van de provinciale investering in het Creative City Limburg.
Maximum omvang	€ 14.125.000
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve bruting Duurzaamheid Provinciale Gebouwen
--------------	---

Instellingsdatum PS-besluit	Besluit Jaarstukken 2010
Doel van de reserve	Dekking van kapitaallasten.
Voedingsplan	Gerealiseerd.
Bestedingsplan	Op basis van werkelijke realisatie van de kapitaallasten.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Egalisatiereserve DU-uitkering Bedrijventerreinen
Instellingsdatum PS-besluit	Besluit Jaarstukken 2010.
Doel van de reserve	Egalisatiefunctie. De middelen die via de decentralisatie-uitkering zijn geoormerkt en ontvangen moeten behouden blijven voor de uitvoering n.a.v. besluitvorming conform PS besluit 9 okt 2015 (Ontwikkeling MAA), GS-besluit 14 okt 2014 (Bargeterminal Venlo), AvA LHB BV dd. 16 dec 2015.
Voedingsplan	Egalisatie.
Bestedingsplan	Conform besluitvorming PS en GS zijnde: 1. Aanwending Ontwikkeling MAA in 2016 ad € 1,4 mln.; 2. Aanwending t.b.v. uitbreiding Bargeterminal Venlo ad € 2 mln.; 3. Aanwending t.b.v. dekking beheerkosten LHB BV 2016-2022.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve DU-uitkering Bodemsanering
Instellingsbesluit PS-besluit	22 juni 2013 (Jaarstukken 2011).

Doel van de reserve	Egalisatiefunctie. Via het convenant bodemontwikkelingsbeleid is voor 2010 t/m 2020 budget toebedeeld aan het bevoegde gezag Wet bodembescherming om bodemsaneringen uit te voeren.
Voedingsplan	Decentralisatie-uitkering via het Provinciefonds.
Bestedingsplan	MJP bodem 2010-2014, 2015 en MJP bodem en ondergrond 2016-2020.
Maximum omvang	€ 3.656.812
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve Stikstof & Natura 2000
Instellingsdatum PS-besluit	13 juni 2013 (Jaarstukken 2012)
Doel van de reserve	Egalisatiefunctie. De middelen die via het Provinciefonds zijn geormerkt en ontvangen, moeten behouden blijven voor Programmatische aanpak stikstof.
Voedingsplan	Via het Provinciefonds.
Bestedingsplan	Op afroep beschikbaar voor het bestemde doel.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve Natuur
Instellingsdatum PS-besluit	13 juni 2013 (Jaarstukken 2012)
Doel van de reserve	Egalisatiefunctie. De middelen die via het Provinciefonds zijn geormerkt en ontvangen, moeten behouden blijven voor Natuur.
Voedingsplan	Via het Provinciefonds.
Bestedingsplan	Op afroep beschikbaar voor het bestemde doel.
Maximum omvang	N.v.t.

Rentetoevoeging	Nee
-----------------	-----

Naam reserve	Reserve DU-uitkering Gebiedsontw. Ooijen-Wanssum
Instellingsdatum PS-besluit	19 juni 2014 (Jaarstukken 2013)
Doel van de reserve	Egalisatiefunctie. De middelen die via de decentralisatie-uitkering zijn geormerkt en ontvangen moeten behouden blijven voor het project Ooijen-Wanssum.
Voedingsplan	Decentralisatie-uitkering via het Provinciefonds.
Bestedingsplan	Op afroep beschikbaar voor het bestemde doel.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve DU-uitkering Na-ijlende effecten mijnbouw
Instellingsdatum PS-besluit	22-06-2018
Doel van de reserve	Egalisatiefunctie. Bij brief van 10-02-2017 (kenmerk DGETM-EO / 17014164) van het Ministerie van Economische Zaken zijn afspraken gemaakt over de uitvoering en financiering van het maatregelenpakket naar aanleiding van het onderzoek naar na-ijlende gevolgen van de steenkolenwinning.
Voedingsplan	Decentralisatie-uitkering via het Provinciefonds.
Bestedingsplan	Uitvoering van het afgesproken maatregelenpakket, te weten: <ul style="list-style-type: none"> - het lokaliseren, het jaarlijks inspecteren en het saneren van de 59 historische schachten in de gemeente Kerkrade; - jaarlijkse inspectie van de industriële schachten en het saneren van zes aangewezen industriële schachten; - het monitoren van de bodembeweging in de regio aan de hand van InSardata; - het monitoren van het mijnwater en grondwater, zowel de stijging als de kwaliteit; - monitoring van de aanwezigheid van mijngas in gebouwen in het Oostelijk gedeelte van het voormalige steenkoolwinningsgebied in Limburg. E.e.a. conform GS-nota van 28-03-2017 (documentnummer 2017/20716).
Maximum omvang	N.v.t.

Toelichting op balans per 31-12-2023

Looptijd reserve	Met het Rijk is afgesproken dat de bijdrage structureel is. Er is geen eindmoment door EZ aangegeven met betrekking tot haar financiële bijdrage, jaarlijks wordt de voortgang met EZ geëvalueerd.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve Bereikbaarheidsmiddelen
Instellingsdatum PS-besluit	6 november 2015
Doel van de reserve	Egalisatiefunctie. De middelen die via het Provinciefonds zijn geormerkt en ontvangen, moeten behouden blijven als onderdeel van de Bereikbaarheidsmiddelen.
Voedingsplan	Via het Provinciefonds.
Bestedingsplan	Op afroep beschikbaar voor het bestemde doel.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Risicoreserve Bereikbaarheidsmiddelen
Instellingsdatum PS-besluit	19-6-2020
Doel van de reserve	De middelen zijn bestemd ter dekking van mobiliteitsopgaven (risico's en gewijzigde/nieuwe initiatieven).
Voedingsplan	Jaarlijkse storting vanuit de kapitaallasten.
Bestedingsplan	Op afroep beschikbaar voor het gestelde doel.
Looptijd reserve	2020-2034
Maximum omvang	€ 92.800.000
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve aandelentransactie LIOF
Instellingsdatum PS-besluit	5 februari 2016
Doel van de reserve	Als onderdeel van de aandelentransactie LIOF met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK), vloeit € 8,0 mln. van de overnameprijs terug naar de Provincie. Deze middelen moeten conform de koopovereenkomst in samenspraak met het Ministerie van EZK worden ingezet voor nieuwe investeringen in Limburg of dienen ter vervanging van de jaarlijkse subsidie van het Ministerie van EZK aan LIOF indien deze (landelijk) komt te vervallen.
Voedingsplan	Gerealiseerd.
Bestedingsplan	De middelen worden in samenspraak met het Ministerie van EZK ingezet voor nieuwe investeringen in Limburg of dienen ter vervanging van de jaarlijkse subsidie van het Ministerie van EZK aan LIOF indien deze (landelijk) komt te vervallen.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve DU Zoetwatermaatregelen
Instellingsdatum PS-besluit	4 november 2016
Doel van de reserve	Egaliserende functie. De nog niet geclaimde gelabelde gelden voor Zoetwatermaatregelen worden in deze reserve gestort en aangewend op het moment dat ze geclaimd worden. De cofinanciering van het Rijk loopt niet parallel aan de uitbetaling aan de partners.
Voedingsplan	Decentralisatie-uitkering via het Provinciefonds.
Bestedingsplan	Op afroep beschikbaar voor het bestemde doel.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Bruteringsreserve VDL Nedcar
--------------	------------------------------

Instellingsdatum PS-besluit	21 juni 2019 (Statenvoorstel Gebiedsontwikkeling uitbreiding VDL Nedcar)
Doel van de reserve	Doel van deze gebonden bestemmingsreserve is dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten van door Provinciale Staten aangewezen investeringen die geactiveerd moeten worden.
Voedingsplan	Gerealiseerd.
Bestedingsplan	Deze reserve wordt gedurende de afschrijvingstermijn jaarlijks aangewend ter dekking van de afschrijvingslasten van de daartoe specifiek aangewezen provinciale investeringen.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve DU Regiodeal Parkstad
Instellingsdatum PS-besluit	13 december 2019
Doel van de reserve	De middelen die via de decentralisatie-uitkering zijn geormerkt en ontvangen moeten behouden blijven voor de Regiodeal Parkstad.
Voedingsplan	Decentralisatie-uitkering via het Provinciefonds.
Bestedingsplan	Op afroep beschikbaar voor het gestelde doel.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Bruteringsreserve N270 Ooijen-Wanssum
Instellingsdatum PS-besluit	4-11-2022 (2e Afwijkingenrapportage 2022)

Doel van de reserve	Financiële dekking investeringskosten infrastructuur N270 Ooijen-Wanssum.
Voedingsplan	De in de exploitatiebegroting gereserveerde middelen zijn in 2022 in deze reserve gestort: € 40.444.887.
Bestedingsplan	Op afroep beschikbaar voor het bestemde doel.
Looptijd reserve	1-1-2022 t/m 31-12-2101
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Naam reserve	Reserve POB CAO provincies
Instellingsdatum PS-besluit	13 december 2019
Doel van de reserve	Egalisatiefunctie. De middelen bestemd voor het persoonlijk ontwikkelbudget moeten conform de vigerende CAO beschikbaar blijven.
Voedingsplan	Jaarlijkse storting vanuit de personele begroting.
Bestedingsplan	Op afroep beschikbaar voor het gestelde doel.
Maximum omvang	N.v.t.
Rentetoevoeging	Nee

Mutaties voorzieningen

Voorzieningen zijn voornamelijk voorwaardelijke verplichtingen en risico's waarvan de omvang en/of het tijdstip van nakoming niet exact te bepalen zijn, maar redelijk in te schatten.

	Boekwaarde 31-12-2022	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2023
Voorziening voor toekomstige verplichtingen, verliezen en risico's					
Voorziening APPA	7.360	962	0	635	7.686
Voorziening BIE IPS/ Yard	2.656	1.079	0	0	3.736
Voorziening sociaal plan 2011-2016	81	0	0	63	18
	10.097	2.041	0	698	11.440
Voorzieningen ter egalisering van kosten					
Voorziening onderhoud provinciale gebouwen	9.087	2.910	0	1.234	10.763
	9.087	2.910	0	1.234	10.763
Totaal	19.184	4.951	0	1.932	22.202

Toelichting voorzieningen

Naam voorziening	Voorziening APPA
Instellingsdatum PS	22 juni 2012 (Jaarstukken 2011)
Doel van de voorziening	Verplichte dekking van pensioenverplichtingen rondom (voormalige) GS-leden.
Voedingsplan	Jaarlijks, op basis van actuariële berekeningen.
Bestedingsplan	Op basis van werkelijke realisatie.

Naam voorziening	Voorziening IPS-Yard
Instellingsdatum PS	23 juni 2022
Doel van de voorziening	Opvangen van verliezen binnen de grondexploitatie.

Voedingsplan	Jaarlijks, op basis van actuele berekeningen.
Bestedingsplan	Op basis van werkelijke realisatie.

Naam voorziening	Voorziening sociaal plan 2011-2016
Instellingsdatum PS	4 november 2011
Doel van de voorziening	Financiering sociaal plan (exclusief salariskosten).
Voedingsplan	Op basis van het coalitieakkoord is € 6 mln. beschikbaar gesteld en gereserveerd in de bestemmingsreserve reorganisatie 2011-2014. Deze reserve dient als dekkingsbron voor deze voorziening.
Bestedingsplan	Looptijd sociaal plan is 2011-2016. Besteding uit deze voorziening vanaf 2012 op basis van werkelijke kosten, afhankelijk van het aantal herplaatsingskandidaten, de snelheid waarmee passend/geschikt werk voor deze herplaatsingskandidaten gevonden wordt en het gebruik van de faciliteiten in het sociaal plan.

Lasten-egaliserende voorzieningen

Naam voorziening	Voorziening onderhoud provinciale gebouwen
Instellingsdatum PS	16 juli 2004
Doel van de voorziening	Egalisatie van de kosten voor groot onderhoud.
Voedingsplan	De dotaties aan de voorziening zijn gebaseerd op het 'Meerjaren-onderhoudsplan 2019-2035'. Eenmaal per vier jaar vindt een actualisatie van het onderhoudsplan plaats. Er wordt rekening gehouden met een jaarlijkse inflatiecorrectie. De huidige onderhoudsvoorziening is gebaseerd op het meerjarenonderhoudsplan (PS-nota G-19-031) dat op 13 december 2019 is vastgesteld door Provinciale Staten.

Balanspresentatie

Naast bovengenoemde voorzieningen hebben wij risicovoorzieningen getroffen in verband met mogelijke oninbaarheid van vorderingen. Deze zijn gecorrigeerd op de boekwaarde van het betreffende actief (zie toelichting op de balans, vaste activa).

Vaste schulden

Vaste schulden betreft geldleningen die zijn afgesloten voor een periode langer dan een jaar. Deze schuldpositie is gedaald van € 54,15 mln. naar € 47,36 mln. De totale rentelasten in 2023 waren € 0,9 mln.

€ x 1.000

	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Obligatieleningen		
Onderhandse leningen van:		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	724	905
- openbare lichamen als bedoeld in art. 1, onderdeel a, Wet Fido	12.147	13.226
- buitenlandse instellingen	31.627	38.083
Waarborgsommen	2.861	1.933
Totaal	47.358	54.147

Vaste schulden - specificatie

Onderstaande tabel specificeert deze schuldpositie. De daling ad € 7,8 mln. is met name te verklaren uit aflossingen.

€ x 1.000

	Saldo 31-12-2022	Vermeerderingen	Verminderingsen	Saldo 31-12-2023
Obligatieleningen				
Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	905	0	181	724
- openbare lichamen als bedoeld in art. 1, onderdeel a, Wet Fido	13.226	0	1.079	12.147
- buitenlandse instellingen	38.083	0	6.456	31.627
Waarborgsommen	1.933	1.002	75	2.861
Totaal	54.147	1.002	7.791	47.358

Vlottende passiva

Vlottende passiva - totaaloverzicht

De vlottende passiva worden onderverdeeld in vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar en overlopende passiva. Overlopende passiva betreffen verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en in een volgend jaar tot uitbetaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Onze korte termijn schuldpositie is gestegen (€ 9,09 mln.) van € 436,92 naar € 446,82 mln.

€ x 1.000

	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar	62.820	58.422
Overlopende passiva	384.095	378.500
Totaal	446.915	436.923

Vlottende passiva - netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd < 1 jaar

€ x 1.000

	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Overige schulden	62.820	58.422
Totaal	62.820	58.422

Vlottende passiva - overlopende passiva

€ x 1.000

	Boekwaarde per 31-12-2023	Boekwaarde per 31-12-2022
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	126.764	136.045
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren uitgesplitst naar de ontvangen bedragen van:		
- Europese overheidslichamen	3.477	2.368
- Het Rijk	241.306	227.737
- Overige Nederlandse overheidslichamen	8.447	9.870
Overige vooruitontvangen bedragen die ten bate van volgende begrotingsjaren komen.	4.101	2.481
Totaal	384.095	378.500

Toelichting op balans per 31-12-2023

Flottende passiva - verplichtingen opgebouwd in begrotingsjaar

€ x 1.000

Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen m.u.v. jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Transitorische posten op basis van verplichtingen	114.474	119.609
Af te dragen loonheffing, premies e.d.	7.597	7.193
Af te dragen BTW	1.420	1.629
RVO inzake natuur- en landschapsbeheer	0	1
Subsidiebeschikking Stikstof & N2000	0	2.590
Nog te betalen Maaslijn Prorail	1.848	2.568
Nog te betalen RUD	190	596
Diversen	1.234	1.859
Totaal	126.764	136.045

Flottende passiva - voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel

De van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	Saldo 31-12-2022	Ontvangen bedragen	Vrijgevallen bedragen of terugbetalingen	Saldo 31-12-2023
<i>Europese overheidslichamen</i>				
Bijdrage CEF project Rhombus Binnenhavens works 1(2020: Bijdrage Beveiligd Vrachtwagen Parkeren)	71	1.961	499	1.533
Bijdrage CEF project Rhombus 2020 Binnenhavens upside study	2.104	0	344	1.760
Bijdrage Wildlife Economy Europe	0	2	0	2
LIFE project All4biodiversity	193	0	11	182
	2.368	1.963	854	3.477
<i>Het Rijk</i>				
Bijdrage Regio Deal Noord-Limburg 1e tranche	12.397	0	2.192	10.205
Geluidbelastingkaart	9	0	0	9
Bijdrage tramlijn Vlaanderen	24.493	0	0	24.493
Specifieke uitkering stimulering duurzaam verkeersinfrastructuur	1.136	250	259	1.126
Bijdrage snelfietsroutes 2020-2023	326	0	326	0
Specifieke uitkering vakantieparken	12	0	12	0
Bijdrage Slimme en duurzame mobiliteit 2020	103	0	103	0
Specifieke uitkering Maas pilots	3	0	0	3
Uitkering IBP Vitaal Platteland Heuvelland	3.608	0	103	3.505
Specifieke uitkering decentraal spoor	0	6.386	6.386	0
Specifieke uitkering Beschikbaarheidsverg.regionale OV-bedrijven 2021	0	360	0	360
Specifieke uitkering ontzorgingsprog.maatschappelijk vastgoed	1.781	0	514	1.266
Specifieke uitkering MIRT 2017-2019	57	0	0	57
Bijdrage MKB -deal innovatie familiebedrijven	0	0	-28	28
Specifieke uitkering flexpool woningbouw	77	0	0	77
Specifieke uitkering Novigebieden De Peel	298	0	213	84
Specifieke uitkering Novigebieden ZL	112	0	20	92
Specifieke uitkering SVHL	5.295	0	3.254	2.041
Specifieke uitkering E87 DHZ	0	11.712	0	11.712
Uitkering verkeersveiligheidsmaatregelen	198	0	0	198
SPUK verkeersmaatregelen 2022-2023	355	0	0	355
Specifieke uitkering Natuur	31.127	24.517	7.643	48.000
Specifieke uitkering L19 Duurzaam Schoon Grondwater	0	200	200	0
Specifieke uitkering diffuus lood Geuldal	29	0	0	29
Specifieke uitkering impuls versterking reg.culturele infrastructuur	0	333	333	0
Specifieke uitkering opkoop veehouderijen	91.339	0	27.233	64.106
Specifieke uitkering N-wegen	1.261	0	357	903
SPUKSLA-22-03318662 Meetstation veehouderij	73	0	3	71
SPUKSLA-22-03318626 Meetstation grens	80	0	39	41

Toelichting op balans per 31-12-2023

SPUKSLA-22-03318606 Meetnet ultrafijnstof	346	0	155	191
SPUK Voorb. Versnellingsvoorstellen en Pas-melders	905	1.148	2.053	0
SPUK Versnellingsvoorst transitie landelijk gebied	25.200	500	1.807	23.893
SPUK beschikbaarheidsverg regio OV-concessies 2022	312	0	312	0
SPUK bodemopgaven 2022	118	0	0	118
SPUK Versterking havenvoorz. goederenvervoer O-ZO	750	0	750	0
SPUK omzetzerving ondernemers watersnood 2021	23.552	0	5.028	18.524
SPUK Opstellen en uitvoeren Woondeals	290	0	17	273
Flexpools 2022	910	201	270	841
SPUK 2 Ontzorging 2022	1.185	0	57	1.128
SPUK Bodem 2023 De Straat	0	2.404	0	2.404
SPUK L27 PAS-melders	0	9.615	0	9.615
SPUK BO EVI cluster Chemelot 2023/2024	0	321	29	292
SPUK I29 capaciteit natuurmonitoring	0	150	22	128
SPUK L31 Regeling uitvoering BO Nitraat	0	1.188	27	1.161
SPUK Natuurinclusief	0	3.840	0	3.840
SPUK Beekdalen zijrivieren Maas Limburg	0	7.941	353	7.589
SPUK Woondeals	0	611	29	581
SPUK CDOKE	0	1.574	396	1.178
SPUK scherm N300	0	789	0	789
	227.737	74.039	60.469	241.306
<i>Overige Nederlandse overheidslichamen</i>				
Routenetwerk GOMV	1.113	0	1.113	0
Proceskosten Novi de Peel	43	144	125	62
Bijdragen gemeenten toekomst MAA	2.400	300	0	2.700
Regiobijdrage Regio Deal Noord-Limburg	6.314	0	1.158	5.157
Bijdragen gemeenten VTH systeem	0	528	0	528
Bijdrage provincie Noord-Brabant L24 Transitie(fonds) LG Novi de Peel	0	43	43	0
	9.870	1.015	2.438	8.447
Totaal	239.974	77.017	63.761	253.230

Flottende passiva - overige vooruitontvangen bedragen ten laste van volgende begrotingsjaren

€ x 1.000

Overige vooruitontvangen bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen.	Saldo 31-12-2023	Saldo 31-12-2022
Transitoria vooruitontvangen	3.866	2.481
Bijdragen samenwerking regiofondsen	236	0
Totaal	4.101	2.481

Toelichting op balans per 31-12-2023

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Inleiding

In deze toelichting zijn de belangrijkste verplichtingen opgenomen waaraan de Provincie voor toekomstige jaren is verbonden. Het betreft:

- meerjarige contracten natuurbeheer;
- verstrekte borgstellingen bij (bancaire) geldleningen;
- overige langlopende inkoopcontracten;
- meerjarige projectsubsidies \geq grensbedrag € 1.265 mln.;
- strategische verwerving percelen Groeve Mourik te Brunssum;
- Programmaplan Waterveiligheid en ruimte Limburg (WRL);
- arbeidskosten gerelateerde verplichtingen;
- vordering op B.V. Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo;
- inkomsten in behandeling zijnde vergunningen Natuurbeschermingswet.

Volledigheidshalve vermelden wij tenslotte dat de Provincie Limburg geen financiële derivaten hanteert.

Meerjarige contracten natuurbeheer

De in het verleden afgegeven meerjarige subsidiebeschikkingen functieverandering PSN/SKNL scheppen meerjarige verplichtingen. Deze subsidiebeschikkingen zijn, vóór de decentralisatie van de natuuropgave in 2013, in opdracht van de het Ministerie van Landbouw verstrekt door de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO). Er zijn beschikkingen afgegeven voor een resterend totaal verplichtingenbedrag van € 30,40 mln. De looptijd is variabel van 1 jaar tot en met 15 jaar. Per jaarschijf worden deze in de toekomst weggezet onder het Natuur en Landschapsbeheer, natuurgebieden beheer, voor een totaal bedrag van € 2,34 mln. per jaar.

Verstreckte borgstellingen bij (bancaire) geldleningen

Er zijn in 2023 geen nieuwe borgstellingen verstrekt. De portefeuilleomvang (exposure) aan afgegeven borgstellingen is verder afgenomen van € 1,2 mln. per ultimo 2022 tot circa € 370.000 per ultimo 2023. De daling is het resultaat van de afname van de borgstelling aan Nationaal Groenfonds, dat in 2023 de enige verstrekte borgstelling in portefeuille is.

Het Nationaal Groenfonds heeft per ultimo 2023 € 5 mln. aan convenantsleningen uitstaan. De Provincie staat garant voor 7,4% van de nominale leningomvang, zijnde € 370.000. Het fonds is een uitvoeringsregeling van het Rijk en ontvangt jaarlijks ten behoeve van de grondverwerving EHS € 11,34 mln. van alle provincies gezamenlijk, waarmee convenantsleningen kunnen worden gefinancierd. Het Limburgs aandeel hierin bedroeg tot en met 2023 jaarlijks € 0,84 mln. Het risico dat de borgstelling van de Provincie wordt aangesproken is daarmee nihil. De borgstelling loopt medio 2024 af.

(Bedragen x € 1.000)

Begunstigde Organisatie	Met/zonder zekerheid	Maximale omvang per ultimo	Maximale omvang per ultimo	Mutatie 2023
		2022	2023	
Nationaal Groenfonds	zonder	1.177	370	-/ - 807

Overige langlopende inkoopcontracten

De Provincie is verbonden aan diverse contracten die voor 2023 en/of later zijn voorzien.

(bedragen x € 1.000)

Soort/aard opdracht	Looptijd contract t/m	Totale opdrachtwaarde 2024 e.v.
Aanschaf hard- en software	2031	€ 6.613
Beleidsuitvoering	2027	€ 8.434
Catering	2026	€ 600
Onderhoud wegen	2027	€ 19.443
Portikosten	2027	€ 365
Schoonmaak en afvalverwerking	2026	€ 1.530
Vervoer (dienst)auto's	2027	€ 2.649
Warmtevoorziening	2033	€ 2.615
Wegenbouwkundige werken	2024	€ 141.156
Totaal		€ 183.404

Meerjarige projectsubsidies >= 1,265 mln.

Met ingang van 2021 worden met betrekking tot de meerjarige projectsubsidies >= € 1.265.000 de subsidieasten verdeeld over meerdere jaren conform de liquiditeitsprognose bij de subsidieaanvraag. De lasten voor het jaar 2023 zijn op basis van ontvangen informatie met peildatum 1 september 2023 juist en volledig in boekjaar 2023 verwerkt. De restant verplichting ad € 97,1 mln. (2022: € 85,6 mln.) voor de komende jaren is volledig verwerkt en financieel gedekt in de meerjarige Programmabegroting 2024 e.v.

Strategische verwerving percelen Groeve Mourik te Brunssum

Provincie Limburg heeft een optie tot koop op de percelen van de Groeve Mourik te Brunssum. Deze strategische verwerving wordt betaald door de gemeente Brunssum, de Stadsregio Parkstad en de Provincie Limburg. In de te kiezen ontwikkelstrategie zijn als aangegeven verschillende varianten mogelijk; van een eventuele doorverkoop aan derden, de ontwikkeling door een deelneming of samenwerkingsverband (PPS), tot een eigenstandige provinciale grondexploitatie. Het risicoprofiel voor de Provincie is daarbij verschillend per variant en medebepalend in de uiteindelijke ontwikkelstrategie. Op dit moment zijn nog geen verplichtingen aangegaan. Op 23 januari 2024 is een overeenkomst tot koop afgesloten.

Programmaplan Waterveiligheid en ruimte Limburg (WRL)

In het kader van het 15-jarig Programmaplan Waterveiligheid en Ruimte is op 14 juli 2022 door verschillende overheidspartners, waaronder het Rijk, Waterschap en Provincie een Bestuursovereenkomst Waterveiligheid en Ruimte aangegaan. De Provincie Limburg draagt voor € 50 mln. bij aan dit plan. Hiervan is in 2023 € 49,96 mln. niet besteed.

Arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

De arbeidskosten gerelateerde verplichtingen bestaan uit niet opgenomen vakantie-uren. Voor deze verplichting is, conform BBV, geen voorziening in de jaarrekening opgenomen.

Vordering op B.V. Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo

Per 1 februari 2017 is het vervlechtingstraject Greenport Venlo afgerond (GS 2016/89233). In de samenwerkingsovereenkomst met B.V. Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo is een vordering van de Provincie op de B.V. opgenomen van € 30 mln. inzake Greenportlane, te voldoen in 10 jaarlijkse termijnen voor het eerst op 10 januari 2018. Omdat deze vordering als een bijdrage in investeringen van derden (in de Greenportlane) kwalificeert, konden vanuit BBV-optiek uitsluitend de werkelijk gemaakte kosten worden geactiveerd. Het per ultimo 2023 (cumulatief) geactiveerde deel van de vordering bedraagt € 27 mln. (activanummer 9001062). Dit maakt dat de Provincie nog een niet uit de balans blijvende vordering op de B.V. heeft van € 2.898.950.

Inkomsten in behandeling zijnde vergunningen Natuurbeschermingswet

In 2022 zijn 257 vergunningen in behandeling genomen in verband met de Natuurbeschermingswet, waarvan een groot deel gerelateerd is aan PAS-meldingen. Hierover waren nog geen besluiten genomen en derhalve zijn in het verslagjaar 2022 ook geen opbrengsten verantwoord. De ingeschatte opbrengst bedraagt voor circa 70% € 3.200 per PAS-melding (wv. € 1.600,- tarief voor aanvrager en € 1600,- compensatie door het Rijk) en voor 30% variërend tot € 4.580 per vergunning. Afhankelijk van het genomen besluit zullen deze al dan niet in toekomstige jaren tot opbrengsten leiden. In 2023 zijn nog eens 119 aanvragen in verband met de Natuurbeschermingswet in behandeling genomen. Dit levert een totaal van 376 aanvragen over de jaargangen 2022 en 2023. Er zijn in 2022 voor 5 aanvragen en in 2023 voor 18 aanvragen baten ontvangen. Per saldo leidt dit tot een aantal van 353 aanvragen Natuurbeschermingswet (werkvoorraad) waarover nog baten te verwachten zijn (voor PAS-melders + Rijk zijnde €3.200,- per aanvraag en voor overige aanvragen geraamd gem. € 2.289,75 per aanvraag).